

Amit a devizahitelekről tudni kell!

A devizahitel

A gépjármű-hitelezés körében már évek óta ismert devizahitelek gyors ütemben terjednek a lakáshitelezésben és a szabad felhasználású hitelek körében is. Amikor devizakölcsönről beszélünk, **olyan kölcsönt értünk alatta, amelynek összegét nem forintban, hanem valamely más pénznemben határozzák meg**. Devizában tartozunk tehát, függetlenül attól, hogy azt forintban vagy devizában folyósítja-e a hitelintézet.

A devizahitelek pénzneme korábban jellemzően az USA-dollár volt, ma inkább euró vagy svájci frank. Belföldön elsősorban forintra van szükségünk, és a hitel törlesztéséhez használt jövedelmünk is forintban keletkezik. Így többnyire a hitel visszafizetése is forintban történik. Ugyanakkor több hitelintézet is lehetővé teszi, hogy a devizakölcsönt az ügyfél választásától függően devizában vagy forintban folyósítsák és törlesszék. A devizahitel összegét mindig devizában határozzák meg, annak kamatlába pedig az adott deviza pénzügyi kamatszintjének megfelelően eltérő mértékű, mint a forintbitelek kamatai.

A devizahitelek első látásra kedvezőbbnek tűnnek. Van azonban néhány olyan vonásuk, amely **további költségekkel és kockázatokkal** jár az ügyfeleknek. Az alábbiakban ezeket mutatjuk be.

A vételi és eladási árfolyam különbsége

Mivel az embereknek a kölcsön összegére általában forintban van szükségük, a kölcsönnyújtó a folyósított devizakölcsön összegét előzetesen átszámítja forintra. Ilyenkor **deviza-vételi árfolyamot** alkalmaz, mintha megvásárolná ügyfelétől azt a devizaösszeget, amelynek az ellenértékét forintban kifizeti. A hitel törlesztésekor ugyanez fordítva játszódik le. Amikor az ügyfél a törlesztő részletet forintban fizeti, a bank azt **deviza-eladási árfolyamon** számítja át devizára, mintha eladta volna ügyfelének a törlesztéshez szükséges devizaösszeget.

A vételi és eladási árfolyam közötti különbség (árfolyamrés) mértékét a hitelintézet szabadon állapítja meg. A **vételi árfolyam alacsonyabb az eladásinál**. A különbség mértéke változó, 0,2-0,4 %-tól akár 2-3%-ig is terjedhet. Ez változatlan árfolyam mellett egy tízmilliós kölcsön esetében legalább néhány tízezer forinttal növeli a hitel költségeit, szélsőséges esetben pedig százezres nagyságrendű többletköltséget jelent. Mivel az árfolyam rendszerint módosul, a devizahitelekkel kapcsolatos ajánlatokban feltüntetett - a hitelnek a kamat mellett valamennyi változatlan költségét jelző – teljes hiteldíj-mutató (**THM**) **gyakran nem tartalmazza a vételi és eladási árfolyam különbségét**, ezért annak mértékére és a felszámítás módjára a hitel igénylésekor fordítsunk külön figyelmet.

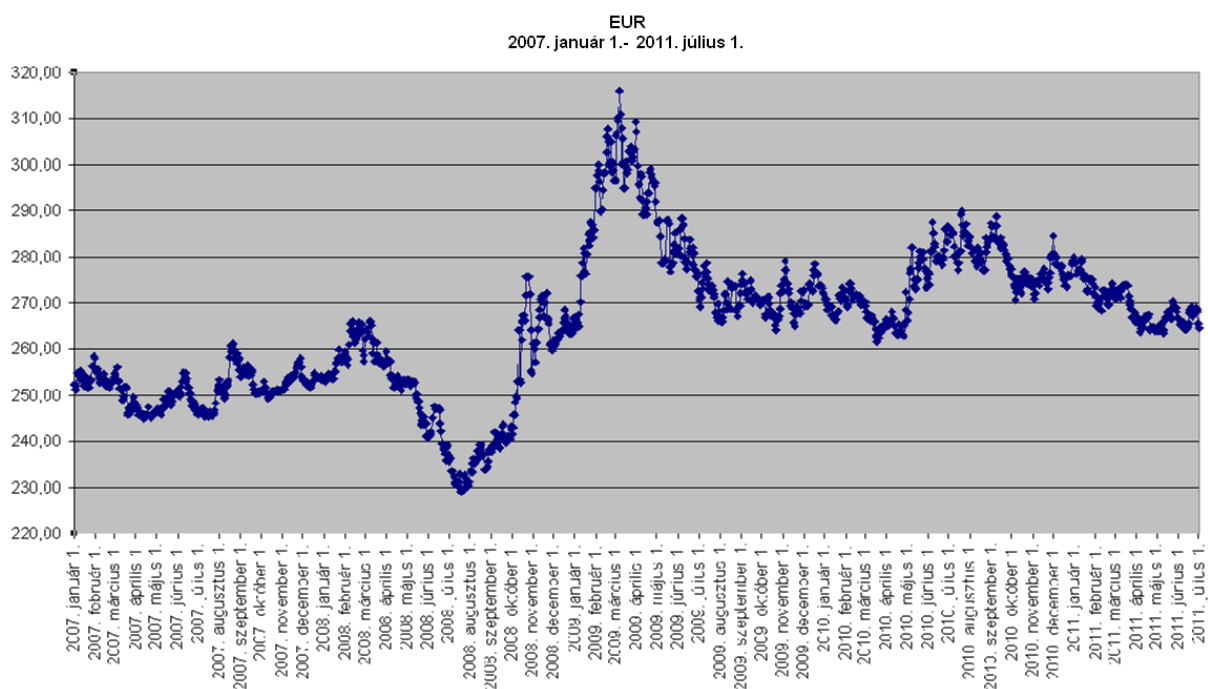
Segítheti döntésünket az **előre kalkulált törlesztési táblázat**, amelynek segítségével egyes gépjármű-hitelezők mutatják be ügyfeleiknek, mennyi lesz majd a havi törlesztés pontos összege, hozzátéve, hogy ez a későbbi árfolyamváltozásoktól függően módosulhat.

Az árfolyamváltozás kockázata

Amennyiben a hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, ez hatással van mind a később folyósítandó kölcsönösszegek, mind a törlesztőrészek (tőke- és kamattartozás) nagyságára. Ha a forint árfolyama erősödik, akkor kevesebb forintot kell fizetni a devizában kifejezett törlesztőrészlet fejében, azaz a hitel a futamidő alatt „olcsóbbá” válik. Ha azonban a forint árfolyama gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztőrészlet forintban többre fog kerülni, azaz „drágul” a hitel. A devizahitelt a jelenlegi kamat- és árfolyam-politika következtében kialakult feltételek teszik vonzóvá. Ezek azonban változhatnak a jövőben, ami kockázatosabbá teheti a devizahiteleket.

A forint erősödése tehát könnyíti a törlesztési terheken, gyengülése pedig növelheti azokat. Egyszerű példával: ha az adósnak 200 eurós törlesztőrészlet teljesítéséhez eurót kell vásárolnia, akkor ezért 246 forintos euró árfolyam esetén 49.200 forintot, 256 forintos euró árfolyam mellett 51.200 forintot kell fizetnie.

Az alábbi ábrán a forint euróval szembeni 2007-2011 évre vonatkozó középárfolyamának változásait követhetjük. Jól látható, hogy a hosszabb távon kiegyenlítődő (erősödést és gyengülést egyaránt mutató) árfolyammozgások a 229-319 forintos sávba estek.

Forrás: a Magyar Nemzeti Bank deviza középárfolyama

A váltási jutalék (konverziós díj)

A hitelintézetek a devizakölcsönöknél a különféle pénznemek közötti átváltás költségeit általában az árfolyamrész, vagyis a vételi és eladási árfolyam különbsége révén fedezik. Egyes intézmények különdíjat, úgynevezett konverziós díjat is felszámítanak az átváltásért. A konverziós díj **összegét általában az átváltott pénzüsszeggel arányosan** határozzák meg. Mivel e díj mértéke (százaléka) tudható, összege azonban csak a gyakorta változó árfolyam ismeretében határozható meg, általában ezt a költséget sem a THM-értékbe foglaltan, hanem külön tüntetik fel.

Amennyiben tehát a hitelnyújtó váltási jutalékot is felszámít, akkor ez az árfolyamrész mellett további költséget is jelent.

A kamatváltozás kockázata

A **devizahitelek kamatai a külföldi kamatok növekedése miatt is változhatnak**. A változó kamatozású devizahitelek esetében a külföldi kamatszint esetleges növekedése (a külföldi hitelek drágulása) előbb-utóbb a belföldi devizahiteleknél is érezteti hatását. Az ilyen típusú devizahitelek esetében a hitelintézet a kamatlábat az előzetesen közölt árazási elveknek megfelelően rendszeresen módosíthatja, amit aktuális hirdetményében, illetve kondíciós listájában tesz közzé. A változásnak megfelelően új törlesztőrészleteket állapítanak meg. A módosításról és a módosítást követően várhatóan fizetendő törlesztőrészletről a hitelintézet az érintett ügyfeleket postai úton vagy más, a szerződésben meghatározott tartós adathordozón értesíti.

Az alábbi táblázat függőlegesen a feltételezett kamatemelkedés mértéke szerint, vízszintesen a forint esetleges árfolyamgyengülésének hatása alapján mutatja, hogyan változik a havi törlesztőrészlet. Ha a kamatszint változatlan és az árfolyam sem gyengül, akkor a havi törlesztőrészlet sem változik. Ha azonban a kamat 3 %-kal emelkedik a forintárfolyam pedig 20 %-ot esik, akkor a törlesztőrészlet 43 %-kal magasabb lesz, azaz majdnem másfélszeresére nő.

Euro, CHF kamatemelkedés	A forint árfolyam-gyengülésének mértéke		
	0 %-os	10 %-os	20 %-os
0 százalékpont	0,0 %	10,0 %	20,0 %
1,5 százalékpont	9,3 %	20,3 %	31,2 %
3 százalékpont	19,1 %	31,0 %	43,0 %

Megjegyzés: A hitelt 6%-on folyósították 15 évre, a feltételezett változások a folyósítás után egy évvel történnek

Forrás: A Magyar Nemzeti Bank 2004. júniusi stabilitásjelentése

A devizahitelek kamatváltozásainál jellemzően a 3 vagy 6 hónapos, illetve az 1 éves **kamatperiódusokat** alkalmazzák. A kamatperióduson belül nemcsak a kamat marad változatlan, hanem a deviza árfolyamváltozása miatt sem módosul a törlesztőrészek nagysága. Ha ilyen kamatperiódus alkalmazására nem kerül sor, akkor a törlesztőrészek nagysága egyik hónapról a másikra is változtatható. Több pénzügyi intézmény lehetőséget biztosít ügyfeleinek arra is, hogy kamatperiódusonként egyszer **átváltásuk hitelüket forintra**. Ezzel az árfolyamkockázat hatásai kiküszöbölhetők, ne feledjük azonban, hogy ez is költséggel jár.

A távolabbi jövő: forint vagy deviza?

Magyarország várhatóan 2015 végéig csatlakozik az euróövezet országaihoz és a **forint helyett bevezeti az eurót**. Ezt az időpontot már két évvel megelőzően rögzíteni fogja a forint árfolyamát az euróval szemben. Ez azt jelenti, hogy az euróhitelek árfolyamkockázata azonnal megszűnik, mert az árfolyamrögzítés időpontjától az euró/forint árfolyam már nem változhat. Az euró bevezetésével az átváltással járó költségek is megszűnnek, mert az euróhiteleket nem kell többé forintra átszámítani. **Más devizák, például az USA-dollár vagy a svájci frank esetében a devizahitelek kockázatai továbbra is fennmaradnak.**

Két dolgot ma még senki sem tud. Az egyik, hogy milyen lesz az a **csatlakozási árfolyam**, amelyen a forintheleket euróra váltják át. A másik, nem kevésbé fontos tény, hogyan alakul majd az euróövezet kamatszintje. Mivel ez jelenleg igen alacsony, további csökkenése kevésbé valószínű. Ha pedig növekedni fog, akkor az euróhitelek drágulnak, és a most felvett, változó kamatozású euróhitelek kamata is növekedni fog.

Összegzés

Aki rövid futamidőre vesz fel devizahitelt (pl. autóvásárlásra), az alacsony kamatok mellett vegye figyelembe az árfolyamkockázatot, és alaposan tájékozódjék a hitel fentebb leírt járulékos költségeiről. **Aki hosszútávra akar devizahitelt** felvenni (pl. lakásra), az előbbi szempontok mellett a kamatváltozás lehetőségével is számoljon. Végül az, **aki hosszú távra forintban** adósodik el, legyen óvatos a fix kamatozású hitelek felvételénél, mert ezek kamata akkor is magas maradhat, ha majd a forintheitelt átváltják euróra.

A devizaalapú hitelekkel, azok költségeivel és az alkalmazott árfolyamok számításával kapcsolatban további hasznos információkat találhat a PSZAF (www.pszaf.hu) Fogyasztói oldalak -- Hitelek -- Devizahitelek cím alatt

2011